

[Henrik Nielsen.]

imellem os, som vi ikke under Drøftelsen i Udvalget skulde kunne slippe over inden alt for lang Tid. Altsaa, mit Haab om, at det vil lykkes at faa hele Lovforslaget gennemført, er styrket. Jeg anbefaler derfor Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling, den, jeg allerede skimter nærved.

Bunch: Det er ikke saa helt faa Bemærkninger, der af de forskellige Talere er fremsat om de Spørgsmaal, jeg fremdrog i det første Møde angaaende Handelen. Jeg ved meget godt, at det er meget sjældent i dette Land, at man faar opfyldt alt, hvad man ønsker, men jeg vil dog haabe paa, at mine Bemærkninger paa disse, vi kan godt sige Kardinalpunkter for Handelen maa finde villigt Øre under den Udvalgsbehandling, der nu skal finde Sted. Der er ingen Grund til at komme ind paa nogen lang Debat her i Salen nu, og jeg skal bidrage mit til at forkorte den saa meget som muligt.

I den Imødegaelse, som det ærede 10de Medlem for Iste Kreds (Ludvig Christensen) fremkom med, vedrørende de kommunale Udsalg o. s. v., betonedede han jo meget stærkt, at det var af sociale Hensyn, de var skabt. Det tror jeg meget gerne, det var det ganske sikkert, da de blev skabt. Men de Tilstande er slet ikke til Stede nu, som berettiger deres Fortsættelse. Jeg gad vide, om der er nogen i denne Sal, der vil kunne fortælle, hvilken social Betydning det skulde have, at Kommunen i det danske Petroleumskompagni, eller hvor det nu er, køber nogle Flasker Petroleum og sælger dem til samme Pris som de handlende. Jeg kan kun se, at det er at tage Forretningen fra den næringsdrivende, fra de smaa handlende, og det er at tage Skatten bort fra Kommunen og fra Staten, idet Kommunen jo ingen Skat svarer. Jeg kan ikke tro andet end, at der snart maa komme et Tidspunkt, da der paa dette Punkt sker en Forandring, og jeg har saa meget mere Haab derom, som den ærede Taler jo til Slutning sagde, at naar de handlende kunde sælge lige saa billigt — det gælder særlig for Folkekøkkenerne — som Kommunen, saa vilde de Foretagender blive nedlagt. Det er min Overbevisning, at de handlende kan gøre det og ogsaa vil gøre det, og jeg haaber saa paa, at det Tidspunkt ikke maa være langt borte, da det gaar i Opfyldelse, hvad der her er lovet.

Der er saa Spørgsmaalet om Andels- og Brugsforeningernes Borgerskab og deraf følgende Beskatning. Saaledes som For-

holdene er i Øjeblikket, er det jo meget blandede Foretagender. En Mængde af dem er skattepligtige, en Mængde af dem er efter den nugældende Lovgivning ikke skattepligtige. At faa en Lov, hvorefter der med Lethed kan skelnes mellem disse Ting, tror jeg vil blive vanskeligt, og selv om Loven bliver skrevet, vil det blive meget vanskeligt at fortolke den og bringe den til Udførelse, idet man neppe vil kunne gennemføre Kontrollen. Derfor er det et Krav, som vi ganske sikkert maa blive ved at holde paa, at Andels- og Brugsforeninger ligestilles med alle andre handlende. De er handlende, ikke en Smule andet; om de Folk, Varerne fordeles til, hedder Medlemmer eller Kunder, er aldeles ligegyldigt, det er i begge Tilfælde Mennesker, de fordeles til, og derfor maa der her kræves lige Ret.

Med Hensyn til Bestemmelserne om Kiosker og deres Handel med Bøger o. lign. er der ogsaa i Kommissionens Betænkning udtalt, at dette hørte ind under Lukkeloven. Men saa maa vi ogsaa se at røre lidt ved Lukkeloven, for det er dog rent galt, at en Kiosk, der holder aabent til Kl. 11, kan blive ved at sælge Bøger og Tidsskrifter, medens Boghandleren, der bor lige overfor, skal lukke, naar Klokken er 7. Der maa Ligestilling til her.

Hvad Tjenestemænds og deres Hustruers Adgang til Borgerskab angaar, ved jeg meget godt, at det vil blive noget vanskeligt at nægte dem denne Ret. Men der maa kunne findes en Form herfor, om ikke just i denne Lov, saa i Tjenestemændsloven. Jeg har kun draget det frem her, fordi jeg mente, at man maaske i denne Lov kunde faa en Bestemmelse ind, som tager Hensyn til den store Forskel, der er paa de smaa handlende, som maa sidde og arbejde sig kummerligt frem — maaske fordi der er for mange af dem — og saa Tjenestemanden, der driver samme Forretning, men som ved Siden af har den store Støtte i Lønnen og i Pensionen, som den lille handlende aldeles savner. Jeg mener, at vi maa kunne finde en eller anden Form for Ligestilling af disse.

Hvad angaar den højtærede Ministers Bemærkning om den Forbedring, som § 12 har faaet ved, at Bestemmelsen om de 5 Aar er sat ind, ved jeg meget godt, at det er en Forbedring. Det er en Forbedring, naar der er et Ministerium, som vil kunne hjælpe de handlende, men hvis det er saaledes, at den samme politiske Anskuelse raader baade i Staten og i Kommunen, er det jo højst rimeligt, at Tilladelsen bliver forlænget igen.